

4. oldal * Kutyahűség felelősséggel – Cristian Iuhás profi kutyaoktató segít házikedvenceink jobb megértésében **6. oldal** * „Keresztülharcoltam a briánszi erdőt...” – Pósan András (Bandi bácsi) visszaemlékezése **8. oldal** * Őseinkre emlékezni nemes feladat – Beszélgetés Bokor Zoltánal, a Pusztai Farkasok Hagyományörző Íjászegyesület alelnökével

Folyamatos építkezés és fejlesztés

Beszélgetés Béres Csaba polgármesterrel a tavalyi megvalósításokról, a 2011. évi tervekről

– Világszerte gazdasági-pénzügyi recesszió jellemezte a 2010-es évet, ennek következtében Románia kormánya is megszorító intézkedéseket hozott. Hogyan érintették ezek az intézkedések Székelyhíd költségvetését konkrétan?

– 2010-ben és az ezt megelőző években is Székelyhíd önkormányzata több jelentős, a helyi lakosság érdekeit szolgáló projektet kezdeményezett. Ezeket központi költségvetésből, azaz kormánypénzekből, a Bihar Megyei Tanács költségvetéséből, illetve, részben helyi költségvetésből kívántunk finanszírozni. A két legnagyobb beruházás a székelyhídi, illetve a

nagygyógyai iskolák működtetéséhez kötődött volna, melynek keretében mindegyik iskola egy-egy campusszal gazdagodott volna (diákotthonok, étkezdék, szolgálati lakások, laboratóriumok, műhelyek, osztálytermek stb.).

Amint említette a kérdésben is, a kormány kénytelen volt megszorító intézkedéseket hozni. Így annak ellenére, hogy Székelyhíd 2010-ben 35 milliárd régi (azaz 3,5 millió új) lej támogatásban részesült a központi költségvetésből, fel kellett függesztenünk a 2008-ban beindított projekteket, mert nem állt rendelkezésünkre sem a központi, sem a megyei, sem a helyi költségvetésből a szükséges anyagi fedezet.

– Melyek voltak a tavalyi év legfontosabb székelyhídi megvalósításai?

– A megvalósításokat, illetve a kudarokat mérlegelve mindenképpen meg kell jegyezni, hogy megvalósításnak, sikernek értékelem az elfogadott/elfogadtatott pályázatokat is, amelyeknek hasznát a lakosság csak egy-két év múlva érzékeli. Meg kell barátkoznunk azzal a gondolattal, hogy ha tovább akarunk lépni, pályáznunk kell, ez pedig komoly intellektuális, illetve anyagi befektetést is igényel, de ennek fejében jelentős, vissza nem térítendő támogatásokhoz juthatunk az Európai Unió (EU) és az EU által támogatott kormányprogramok részéről. A leg-

több, folyamatban lévő infrastrukturális fejlesztési befektetést pályázati úton nyertük el. A már megvalósított befektetések közül megemlíteném annak a földmunkagépnek a megvásárlását, mely annak ellenére, hogy komolyan megterhelte a város költségvetését, jelentős megtakarításokat eredményez a földmunkák elvégzésében. Sikerként könyveljük el újabb 18 ANL-lakás átadását, mely újabb 18 fiatal székelyhídi család lakás gondjait oldotta meg. 2010-ben sikerült egy minden székelyhídi számára fontos problémát, a folyamatosan romló állapotú Stubenberg-kastélyt megmenteni.

☞ Folytatás a 3. oldalon

Jó hangulatú szórakozás és sikeres adománygyűjtés a III. Érmelléki Farsangi Bálon

Fotók: f. Major Lajos

A bál teljes közönsége táncra perdül

* A hagyományá vált Érmelléki farsangi bált idén január 22-én szervezték meg harmadik alkalommal a szervezők a székelyhídi múzeum épületében. A rendezvényt Béres Csaba polgár-

Barokk zene Nagy Éva és Nagy Kálmán kolozsvári művészek előadásában

mester, Bőjte Csaba ferences rendi szerzetes és kisebbségügyi államelnöki tanácsadó nyitották meg. A III. Érmelléki Farsangi Bál nyitótáncát a Quasar sporttáncklub sikeres versenytáncos-párosa, Ianc Sebastian és Szilágyi Cynthia táncolta, akik standard és latintáncokat mutatta be. A bál hivatalos nyitótáncát Galajda Mária, a tavalyi bálkirálynő és Ianc Sebastian, valamint a polgármester és Szilágyi Cynthia táncolta.

Felejthetetlen élményt nyújtott a Kolozsvári Filharmónia művészeinek előadása Nagy Éva fuvolaművész és Nagy Kálmán hegedűművész, akik előadásukban barokk stílusú műveket keltek életre. Előadásukat vastappsal jutalmazta a közönség, akik a táncteret birtokukba véve hajnalig ropták a táncot. Az est bálkirálynője címet az érmihályfalvi Karsai Magdolna nyerte el, aki a tavalyi győztestől, Galajda Máriaától vehette át a vándorkoronát.

Az est folyamán a nagyváradi Tibor Ernő-galéria képzőművészei által felajánlott alkotás-

Szilágyi Cynthia és Ianc Sebastian nyitótánc

Itt már megvan a bálkirálynő is!

kat, Buzánszky Jenő, az Aranycsapat hátvédje által dedikált futball-labdát, illetve egy üvegasztalt árvereztek el. Az aukció teljes bevételét – 10 320 lej – a Dévai Szent Ferenc Alapítvány által működtetett székelyhídi csoportnak ajánlják fel a szervezők.

A bál ideje alatt könyvvásár is várta az érdeklődőket. A rendezvény jó hangulatához a fellépők produkciói mellett természetesen hozzájárultak a felszolgált finom ételek és a méltán híres érmelléki borok is.

☞ Aszalós Tímea

Tisztelt olvasók!

Az *Ér hangja* szerkesztősége az Önök hirdetéseit a 0762-830344-es telefonszámon várja.

Székelyhídiak és környékbeliek figyelmébe!

A kettős állampolgárságról!

Az egyszerűsített honosítási eljárással megszerezhető kettős állampolgársággal kapcsolatban a székelyhídi körzeti RMDSZ tájékoztatókat tart Székelyhídon és a Székelyhídhöz tartozó falvakban a következő napokon és időpontokban:

- Székelyhídon az RMDSZ-székházban naponta 10 és 13 óra között;
- Nagygyógyán hétfőnként 14 és 16 óra között a református iskola épületében;
- Érköbölkúton keddenként 14 és 16 óra között a református parókia gyülekezeti termében;
- Érolasziban szerdánként 14 és 16 óra között a református gyülekezeti teremben;
- Csokalyon csütörtökönként 13 és 15 óra között, a református gyülekezeti teremben;
- Hegyközszentmiklóson péntekenként 14 és 16 óra között a református parókia irodájában.

Rendületlenül az értékek mellett

Hogyan kapunk választ Arany Jánostól korunk aktuális kérdéseire?

* Megrendült értékek korában élünk. „*Ahogy tetszik?*” (Shakespeare). „*Ahogy lehet?*” (Reményik S.). Nem csupán tragikus haláleseteken rendülünk meg – a helyzet ennél sokkalta súlyosabb. Mert „szabad” Istent tagadni, „szabad” bálványokat imádni, „szabad” Istent káromolni (mi értelme egy nem létezőnek képzelni Istent szidni?), „szabad” a nyugalom napját semmibe venni, „szabad” a szülőkhöz tiszteletlenül viszonyulni, „szabad” ölni, „szabad” paráználkodni, „szabad” lopni, „szabad” hamisan tanúskodni (hazudni), „szabad” megkívánni azt, ami a másé. Akik ezeket gyakorolják, azok „szabadok” vagy „rabok”? „Rabok legyünk vagy szabadok? Ez a kérdés, válasszatok!”

Ady Endre három szóban fogalmazta meg korunk lényegét: „Minden Egész eltörött.” Mi ez az egész? A lét értelme. Nem álltatjuk magunkat azzal, hogy a XIX. században, s azt megelőzően minden paradicsomi lett volna, s a XX. század váratlanul vált volna pokolivá. Korábban is történtek szörnyűségek, de az emberek többsége számára eleven valóság volt Isten. „A leg-hosszabb évszázadban” (Szilágyi Domokos) is lehetett törekedni „a teljesség felé” (Weöres Sándor), de az emberek többsége számára nem volt eleven valóság Isten. Úgy szólni hozzá, mint halottainkhoz a temetőben – nem meglepítő.

A XX. század két emblemikus írója, Franz Kafka és Samuel Beckett egyként ragadták meg a lét abszurditását. Kafka nevét vesztett hőse, K. nem tud bejutni ama „Kastélyba”, nemcsak „a hivatalnak packázásai” miatt, hanem azért, mert mintha eleve kudarcra lenne ítélve. Beckett antihősei hiába várnak Godot-ra, valami istenfélre, mintha hiábavaló lenne az advent. Hisz Jézus nem tért vissza kortársainak életében, sem Kr. u. 1000-ban, sem Kr. u. 2000-ben. Talán majd Kr. u. 3000-ben? „Arról a napról és óráról pedig senki sem tud, az ég angyalai sem, hanem csak az én Atyám egyedül.” (Mt. 24,36). Sok a kérdés – kevés a válasz. „Az emberfaj sárkányfogvetemény: Nincsen remény! Nincsen remény!” (Vörösmarty)

Ebben a jelenvaló globalizált világban nem anakronizmus még mindig azt énekelni, hogy „Hazádnak rendületlenül légy híve, ó magyar!”? Arany János keserű töredéke, „Hasádnak rendületlenül légy híve, ó magyar!”, inkább talál reánk. S az 1956-os forradalom népi ironiája a hatalmon lévőkkel kapcsolatosan, mely szerint „hazudnak rendületlenül”, most is érvényben van. Bizony hazudni fognak Krisztus második eljöveteleig.

És mégis *Rendületlenül*. Arany János 1860-ban írt költeménye olyan, mint egy textus nélküli, versbe szedett, tömör, tökéletes prédikáció. „Akinek van füle a hallásra, halljal!” Nincs terünk a sorról sorra haladó, „explication de texte”-szerű magyarázatra, de mind a hét szakaszból kiemelünk valami különös-képpen hozzánk szólót.

1. „Hallottad a szót: »rendületlenül« – midőn fölzeni gyriád ajak...” Félreértés ne essék: nem milliárd ajakról van szó (enynyi a mai Európában sincs, legfeljebb Kínában és Indiában), csak tízezerről. De egy tízezres kórus is lenyűgözően zenghet. A döntő jelentőségű az, hogy értve értsük a szót, és könnyelmű

szájon merő szokássá szent imád ne váljon!” Hányszor daráltak le tibeti imamalomszerűen a *Miatyánkot* – s mióta engedélyezték –, hányszor fújtuk el lélektelenül nemzeti imánkat?

2. A melankolikus (mostani kifejezéssel élve: depresszióra hajlamos) Arany Jánosnak nem lehetett harsány humora. Nemzeti és családi sorscsapások (leányának korai halála), akár esztendőkre is lebénították az írásban. („Nagyon fáj!” – mint József Attilának, csak más miatt – „nem megy!”) De az egyik leg-bölcsebb magyarként, aki valaha élt, mégiscsak rendelkezett egy fajta csöndes humorral, amit megcsillantott verseiben. „Nem mondom: a hont ők nem szeretik, de jobban a tapsot, mint a hazát...” A kötelező kommunista vastapsok korán már túl vagyunk, de a tenyereket kímélendő felalálták a tapskesztyűt. Ki az, aki nem szereti, ha őszintén megtapsolják?

3. Arany János *Az ember tragédiájának* első értő és értékelő olvasói közé tartozott. Madách Imre e halhatatlan művében találkozhattunk Luciferrel, akinek a neve magyarra fordítva azt jelenti: „fényhozó.” De miféle fényt hozott az embereknek? *Contradictio in adjectivo* élve sötét fényt. „Fényt űz csinált érzelmeivel nem egy, kinek világát csak divat teszi...” Fényhozó-fényűző: e kettő szinte egy, ami édes anyanyelvünk szemléleteségét mutatja. A divatot illetően pedig, hát jelenleg nem az egymást sebesen váltó divatok világában élünk? „Trendinek” lenni minden áron. S melyik egészséges férfi ne függne szívesen „női bájon”, bár egészséges férfinak lenni már nem igazán trendi.

4. Arany Jánosnál harmonikusan fonódott össze magyarsága, keresztyénsége, embersége. Neki nem volt „cégér hona”. De a szelíd és alázatos szívű Jézushoz hasonlóan, ha nem is a korbácsot, de a szavát fel tudta emelni: „ki innen! E hely az Úr temploma: Rátok az ostor pattogása vár!...” Már nem kalmárvilágban, hanem menedzservilágban élünk. Isten „halála” után, mintha a Mammon maradt volna csak a világ színpadán. Pedig már Pál apostol megírta Timóteusnak: „Mert minden rossznak gyökere a pénz szerelme.” De ilyen mértékű nyereszkesedés, mint most a létező szocializmus bukása után még sosem volt a világtörténelemben.

5. „Jaj, a legyőzötteknek!” Ez az ókori mondás mit sem veszített érvényességéből. Hányszor büntettek minket, magyarokat vesztett háborúink, forradalmaink, szabadságharcaink után, hányszor bélyegeztek minket bűnös nemzetnek, noha nem voltunk rosszabbak, igaz jobbak sem más hasonló nagyságú, illetve kicsinyesű nemzeteknél! „Gyarló erényünk öntagadni kész, mint Péter a retentő éjszakán.” Péter háromszor tagadta meg Mesterét, s bár a közhely szerint „három a magyaré”, mi nem háromszor, hanem Isten tudja csak, hányszor tagadtuk meg nemzetünket. „De kishitűvé szent imád ne váljon!” Volt idő, amikor a magyarok felsőbbrendűségű komplexusban leledzettek, most inkább alsóbbrendűségi komplexusban leledzünk. Egyikből sem fakadhat áldás.

6. Arany János mintegy száz évvel korábban ráérezett egy XX. századi szociológus (D. Riesman) könyvének címére (*A magányos tömeg*). „Bűsz a tömegben, átkos egymagad.” Az a kor – és körtörténet, ami a XX. században vált általánossá szinte vi-

lágyszerre: az atomizálódás, korábban ismeretlen volt. Ma már falun is alig vannak közösségek. De a magányt egy nagyvárosban, netán világvárosban még inkább meg lehet szenvedni, mint egy olyan településen, ahol még köszönnek egymásnak az emberek. „Káromkodással szent imád ne váljon!” A japánok állítólag nyelvi okokból kifolyólag nem tudnak káromkodni. Mi magyarok – az amerikaiakhoz hasonlóan – bőségesen káromkodunk. Ezzel pedig nemcsak a mennyei Atyát, hanem „nyelv-édesanyánkat” is meggyalázzuk.

7. A hetedik versszak egy-egy szóban mintegy összegzi az előző hat versszak mondanivalóját: „ábránd, hiúság, múló kegy, javak, – / Lenn a sikamló tér, nyomás felül, / Vész és gyalázat el ne rántsanak.” Hanem „hűség megálljon!” A „hit” és a „hűség” szavunk nem véletlenül fakad egy töből. S bár nem magától értetődő a XXI. században hinni Istenben és hűnek lenni embertársainkhoz, mi hadd maradjunk meg rendületlenül hív(ök)nek a burjánzó hitelenség és hűtlenség korában is.

Homiletikai szempontból helytelen, ha utólag keresünk textust a prédikációhoz, de Pál apostol hitvallása ide kíváncsodik Arany János versének a végére: „mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít.” (Fil 4, 13). Kétes pszichiáteri vélemények szerint Pál apostol epilepsziás volt. Ha ez igaz volna, Pál ennek ellenére is a keresztyénség Jézus utáni legjelentősebb személyiségévé vált. (Az viszont kétségtelen, hogy Dosztojevskij epilepsziás volt és mégis a világirodalom legnagyobb alkotói közé emelkedett.) Krisztussal – míg meg nem halunk – mindent kibírunk és elbírnunk. Utána a többi már Isten dolga.

✂ Arany Sándor református lelkész

Kedves szerkesztőség!

* Irráltam rendezése közben találok egy, s mást, így az alábbi újságcikket is, amit tájékoztatásukra elküldök. A téma közvetve kapcsolódik Székelyhídhöz, hiszen Máté Imre költő ott végzte a liceumot, sógora, Nánási Zoltán meg ott

Megéri

Máté Imre

Gyökérző tikos vágygal élnek parasztjaim, hol nincs itélet. Csak jövő van, melyhez tapadnak, hogy érezzék sorsuk szabadnak.

Békét lehelő évszakokban a szív nővő örömmel dobban, s gyűlö csodákkal egyre tágabb utak vezetnek a világnak.

Istenem, annyi mindent látok, melyben érzem a világot. Amíg világunk telve széppel, megéri védni emberséggel.

tanított évtizedeken keresztül. Az Érmellékhez azonban Százhalombatta is kapcsolódott azzal, hogy huszonegy évvel ezelőtt, a *Százhalombattai Hírtűkör* (városi közéleti lap) szerkesztősége – a lap III. évfolyamának 1. számában – kérésre közzé tette Máté Imre egyik versét, majd a következő, az 1990. január 17-i lapszámban, a *Megéri* című versét, az alábbi felvezetéssel:

„Januári első lapszámunkban Máté Imre Érmihályfávnál élő költő versét közzöltük. Nem tudtuk, nem tudhattuk, hogy a közlés posztumusz, mert a költő az égi Parasztszura szállt, hogy onnan tekintsen le óvó tekintettel a méhkasként megbolydult népére. Most már csak abban bízhatunk, hogy Máté Imre és sorstársainak alkotásai az évtizedes hallgatás után újra megjelenjenek. Utolsó verseinek egyikével búcsúozunk az erdélyi magyar trodalom egyik tehetséges alkotójától.”

✂ Forrás: wikipedia.org

Máté Imre (1934–1989)

Ismereteim szerint Imre verseinek egy része a *Segíts meg, emberségem!* című kötetben, a Kriterion Könyvkiadó gondozásában jelent meg 1984-ben, Gábor Ferenc és Szamadó Ernő verseinek társaságában. Legutóbb, *Kihúzott sorok között* címmel az Aegis Ephebum Egyesület adta ki verseinek egy részét, 2009-ben. Imrével szoros kapcsolatban álltam, így tőle közvetlenül is kaptam a fent említetten kívül további öt, általa gépelt verset. Ezek nem jelentek meg egyik kötetben sem. Sorsukról nem tudok, de ennek igyekszem minél hamarabb utána nézni Imre húgánál (Nánási Piroška) és unokahúgánál, esetleg a legutóbbi kötet kiadójánál (Felvinczi Erzsébet), hogy a verseket a megfelelő helyre eljuttassam.

Üdvözlettel,

✂ Balla Károly

Télherceg

Német Andrea: *Világvége ábécé* (2010)

Hány éve is már, hogy hazudlak magamnak? Télherceg S közben peregnék életóránombús-hideg hópercek.

Minden éjszakán virrasztottam jöttödet várva, S ugyan azt a képet láttam, hogy ó... Szőke hajad lesz puha, fehér hótakaró.

Hányszor vágytam, hogy kék szemed jégtükrében magam lássam, S nem akartam már hinni, semmi másban.

Amikor a haló táj végre jöttödet hirdette, Már nem vigasztalást hoztak a hópelyhek, S te hiába mosolyogtál rám Télherceg A szívem köré fagytak az utolsó hópercek.

Folyamatos építkezés és fejlesztés

Beszélgetés Béres Csaba polgármesterrel a tavalyi megvalósításokról, a 2011. évi tervekről

Folytatás az 1. oldalról

Több szempontból is sikeres megoldást találtunk, mégpedig azért, mert a Dévai Szent Ferenc Alapítvány fogja működtetni és visszaállítani a kastélyt eredeti állapotába, emellett egy karitatív és nemes feladatot fog ellátni a településen.

A továbbiakban csak jóváhagyott, részben beindult, elfogadott projektekről beszélhetek, melyeket már aláírtak, mások aláírásra várnak, de mi biztosak vagyunk abban, hogy mindent megtettünk azért, hogy pályázataink sikeresek legyenek, megvalósításuk a helyi közönség érdekeit szolgálja.

Ilyen jóváhagyott terveink:

- mintegy 3,5 hektáros park kialakítása a központtól a Petőfi Sándor-középsékházig, melyet a környezetvédelmi minisztérium már jóváhagyott;

- a székelyházi aquaparkprojekt, amely a helyi termálvizet hivatott kihasználni, ezt a projektet 2010 márciusában pozitívan bíráltak el a kormány, ami a *Hivatalos Közlönyben* megjelent;

- egy új, lelátókkal ellátott futballpálya, stadion megépítése;

- a járdák építése – mindenki tapasztalhatta, hogy az elmúlt 20 évben Székelyhídon és a hozzá tartozó településeken erre a problémára nem fektettek nagy hangsúlyt, 2010-ben sikerült több, mint 3000 méter járdát megépíteni, amivel egy húsz éve elhanyagolt jogos lakossági igényt próbáltunk kielégíteni;

- jelentős projekt Székelyhid életében a Transgexszel kötött termálvízprojekt életbe léptetése, melynek keretében a közintézmények jelentős része, de egyes magánvállalkozások, magánszemélyek is geotermális energiával fűthetnek;

- Székelyhid tekintetében mindnyájan emlékeznek a 2008-ban elárasztott és víz alá került több 10 lakóháza, ezért jelentős az a bel- és esővízgyűjtő gátrendszer megépítése, amely a Cser-patakot szabályozza; a gát 2012 végére kell megvalósuljon, ami reméljük, mindörökké megoldja a belvíz általi fenyegetettséget;

- 2009-ben nyújtottunk be egy pályázatot, melynek keretén belül négy település (Nagykágya, Csokaly, Hegyközszentmiklós, Érköbölkút) területén felépítenek egy-egy szociális napközi otthont, melyek rendeltetése a falvakban rászoruló gyerekek iskola utáni foglalkoztatása.

– **Melyek voltak a tavalyi év kudarcai?**

– Kudarok? Természetesen azok is voltak, vannak és lesznek! Egyik sajnálatos eseménynek tartom, hogy nem sikerült felújítanunk sem a székelyházi kultúrházat, mely az Érmelék legnagyobb, legrepresentatívabb kultúrháza, sem a hozzá tartozó falvak kultúrházait. Habár pályáztunk a felújításokra és 2008-ban a *Hivatalos Közlönyben* meg is jelent, mint nyertes pályázat, de 2009-ben az új kormány visszavonta a támogatást. Bízom abban, hogy az elkövetkező években sikerül eleget tennünk a helyi lakosság ilyen jellegű jogos elvárásainak.

– **Az elmúlt évben komoly munkákat végeztek az ivóvíz- és csatornahálózat felújításában/kiépítésében, valamint a geotermális energia kihasználásában. Hogyan folytatódnak ezek a munkálatok?**

– Székelyhid 2007-ben írt alá egy egyezményt a környezetvédelmi minisztériummal, amely jelentős részt vállal a település ivóvíz, illetve szennyvízrendszerének megépítésében. Az egyezmény értelmében 2010-ben Székelyhid

22,5 milliárd régi lejjel (2,25 millió új lej) gazdálkodhatott e téren, mely a Házhely és a Szik vízvezetékcserejét, illetve csatornahálózatának kiépítését tették lehetővé.

– **Melyek a 2011-es év legfontosabb székelyházi beruházásai, felújítási tervei?**

– A 2011-es székelyházi költségvetési tervek sajnos még mindig a megszorítások jegyét viselik magukon, de bízom abban, hogy a már jóváhagyott, illetve a tervezett beruházások finanszírozása megvalósul.

Így a 2011-es évre a következőket tervezzük:

- Márciusban Székelyhídon elkezdjük építeni az Inkubátorház Projekt keretében egy Vállalkozásfejlesztési Központot, a helyi és regionális vállalkozó környezet fejlesztése céljából, a Romániai Vállalkozásokért Egyesület (ROVE) és a Hajdú-Bihar megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány közös partnerségben.

- Elkezdjük a sportpálya építését, amely 2012-re reméljük befejeződik.

- Továbbfolytatjuk az elkezdett projekteket (Csokaly, Nagykágya és Hegyközszentmiklós ivóvízellátása és csatornázása);

- Székelyhid és a hozzá tartozó falvak utcáinak kövezése, további gyalogjárók, járdák kiépítése, zöldövezetek, parkok kialakítása. Tartozunk a gyermekeknek azzal, hogy biztonságban, jól szórakozva töltsék szabadidejüket. Ezért Székelyhídon öt, és minden faluban egy-egy korszerű, biztonságos, vonzó játszótér fogunk létesíteni.

- A 2011-es költségvetési tervekben Székelyhidnak 60 milliárd régi lejt (6 millió új lej) irányzott elő a környezetvédelmi minisztérium, mely a megkezdett munkálatok folytatását, kiterjesztését szolgálja: a Petőfi Sándor utca és a Szik teljes területének vízellátását és csatornázását, valamint a geotermális energia (termálvíz) lakossági felhasználásának megvalósítási hatástanulmányának elkészítését Székelyhid területére.

- Elkészültek a piac modernizálásának tervei, ezt a beruházást idén szeretnénk elkezdni.

- Reméljük a helyi költségvetésből sikerül ki gazdálkodni, hogy a székelyházi Munkás klub felújítási költségeit, és az idén terveink szerint azt is megvalósul.

– **Miképpen járul hozzá Székelyhid fejlődéséhez az RMDSZ kormányzati szerepvállalása?**

– Az RMDSZ kormányzati szerepvállalásáról sokan sokféleképpen nyilatkoztak eddig, és ezután sokan, sokféleképpen fognak nyilatkozni. Pedig egyszerű a képlet: amelyik párt hatalmon van, az osztja, illetve az hozza a pénzt! Az RMDSZ kormányzati szerepvállalása nélkül Székelyhid jóval kevesebb kormányzati támogatásban részesült volna, mivel eddig a pillanatig egyetlen más romániai párt sem jutott egy lej támogatást sem a településnek.

✎ **Fekete Evetke**

Könyvvásár és filmvetítés a Magyar Kultúra Napján

Háromnapos programsorozattal ünnepezték a Magyar Kultúra Napját Székelyhídon január 21–23. között a városi múzeum épületében. A már hagyományossá vált, harmadszorra megszervezett rendezvény kezdőprogramjára, a könyvvásárra és filmvetítésre sajnos a lakosok csak igen kis százaléka volt kíváncsi.

✱ A kolozsvári Polis Kiadó könyvvására nyitotta a programsorozatot, ugyanis a szintén kolozsvári Bretter György Irodalmi Kör vendégeköltői, Muszka Sándor és Márkus Sándor sajnálatos balesetük miatt (szerencsére komoly testi sérülés nem történt) nem tudtak jelen lenni. A Polis-könyvek igen széles palettáját felvonultató vásáron mindenki kedvére válogathatott és a kiadó ajándékaként 20%-os kedvezményben is részesült. Főként erdélyi írók műveit népszerűsítik, így a verseskötektől a politikai és filozófiai művekig számos témakör fellelhető kiadványaik között. Bár nagyon kevesen érdeklődtek a könyvek iránt, a kiadó terjesztőjét, Szabó Loránd Sándort ez nagyon nem keserítette el, hiszen véleménye szerint manapság az emberek csak ajándékozás céljából vásárolnak szépirodalmi kiadványokat és maguknak inkább szakirodalmat vesznek. Csüggedésre azonban semmi ok, hisz jelszavuk az értékek közvetítése, egy

Vigyázat, ehető! – a francia bioforradalom dokumentumfilmje. Vajon mi nem alkalmasatnánk?

hosszadalmas, de semmiképp sem reménytelen küldetés. A kiadó munkatársa is elárulta, hogy két hónapon belül internetes honlapot indít a Polis Kiadó, így a világhálón keresztül is megvásárolhatjuk majd kedvenc könyveinket.

A vásár a szombati bál folyamán is folytatódott, de a bálozók körében a csokiszökökút érdekesebb látványosságnak bizonyult a könyvek-nél.

Az első nap estjének fő attrakciójaként pedig egy 2010-es francia dokumentumfilmet vetítettek le, amelyet az Anjou Lafayette filmforgalmazó támogatásával mutattak be, kiszámú, de kíváncsi közönségnek. Jean-Paul Jaud rendező *Vigyázat, ehető! – a francia bioforradalom* című filmje egy francia kisvárosban, Barjacban játszódik, ahol az emberek rájöttek, hogy a betegségek elkerüléséhez és az egészséges élet-

hez teljes életmódváltásra van szükség. Emlékeztet jelenetben három kisgyerek sétál az idilli francia kisváros utcáján, kezükben kosár, amelyben házi készítésű sütemények, kalácsok vannak. Hangosan kínálják portékáikat: „Vegyenek biosüteményt!” Szóba is elegyed velük két üldögélő öregember, akik megkérdezik, mitől bio az a sütemény? Erre a kérdésre ad választ a dokumentumfilm, melyben kiderül:

a a festői szépségű településen az erőltetett gyümölcsstermesztésben használt vegyszerek miatt jelentős arányban megnőtt a rákos megbetegedések száma az utóbbi évtizedekben. Így az addigi vegyszeres növénytermesztést a barjaci lakosok biogazdálkodással váltották fel, mely remélhetőleg meghozza a kívánt eredményt a gyilkos kórral szembeni küzdelemben. Gyökereken megváltoztatták az iskola eddigi étrendjét, a szakácsok ezután csak biotermékekből készítették az ételeket. A helyi ellenállás a műtételekkel szemben a környező településeken is felkeltette az érdeklődést. A filmnek ez az egyik fő üzenete: ne várjunk a politikusok vagy más „nagyok” megváltó döntéseire, hanem hallgassunk a lelkiismeretünkre, és ne adjunk mérgező anyagokat is tartalmazó „ennivalókat” a gyerekeinknek. A film befejezésében újra láthatjuk a gyerekeket, akik a „mitől bio a sütemény?” kérdésre azt válaszolják: mert nem kezelt. Jó válasz, mondják a mókás öregek, majd két euró helyett egy dallal fizetnek a süteményért. A dalt mellesleg már alig tudják felidézni, egy folyóóról szól, de helyette arra kéri a gyerekeket, énekeljék el az új dalt: „Cement folyik a mederben...”, ami a gyerekek indulója lett a környezetszennyezés elleni tüntetésükként.

✎ **Jagos Helén**

Kutyahűség felelősséggel

📍 Profi oktató segít házikedvenceink jobb megértésében

„Ha magunkhoz veszünk egy éhező kutyát és enni adunk neki, akkor az soha nem fog megharapni. Ez a különbség a kutya és az ember között.”

(Mark Twain)

* A székelyhídi Cristian Iuhás olyan, mint bármelyik húszas éveiben járó srác. Egy fontos dologban azonban különbözik másoktól: a hobbi a munkájává vált és azon irigylésre méltó emberek táborába tartozik, akik azzal foglalkoznak, amit igazán szeretnek. Hosszú út vezetett idáig, míg felismerte magában az elhivatottságot és az állatszeretből szakértelm lett.

2008-ban Szatmáron elvégzett egy kutyaoktatói kurzust, mely Romániában eddig az első és egyetlen ilyen jellegű tanfolyam volt. Szervezőjével a szakkörökben elismert és méltán híres Román Józseffel életreszóló barátságot kötött a tanfolyam során. Ő a pártfogásába vette és Cristian egy évet gyakorlathoz kötött mellette, mely komoly tudással és tapasztalattal látta el a jövőre nézve.

Az ő révén ismerkedett meg az általa alapított Dog for Life nonprofit szervezettel is, mely keretén belül számos önkéntes tevékenykedik. Munkájuk célja a sérült emberek rehabilitációja állatterápia révén, ami külföldön már komoly orvosi körökben is elismert gyógymód, de hazánkban sajnos még gyerekcipőben jár. Munkájukat, tevékenységüket bárki támogathatja adója 2%-ának felajánlásával és az érdeklődők több információval is gazdagodhatnak, ha meglátogatják a www.dogforlife.ro honlapot.

Állatokkal bántani, állatot tartani komoly és felelősségteljes gondolkodást és munkát igényel. Sajnos sokan felelőt-

nül vállalnak kisállatot, vagy nem törődnek az ezzel járó kötelezettségekkel. Helyi körökben sajnos csak a disznót és a szarvasmarhát tekintik fontos háziállatnak, s bár a legtöbb helyen kutyát is tartanak, ők nem kapják meg azt a kellő bánásmódot és szeretetet, melyre minden ebnek szüksége lenne.

Az állatok a barátaink és társaink és nem az a fő cél, ha kutyánkat különböző dolgokra megtanítjuk, hogy utána dicsekedjünk és cirkuszi attrakcióként „villogjunk vele”, hogy már mit tud az eb – vallja Cristi. Az oktatás célja egy kommunikációs rendszer, egy mély kapcsolat kialakítása ember és állat között.

Mielőtt háziállatot vennénk vagy fogadnánk örökbe, számos kérdést kellene feltennünk magunknak. Vajon felelősségteljes gazdája tudok-e lenni? Vállalom-e a kutyatartással járó költségeket (védőoltások, megfelelő táplálék, állatorvosi díj, gondozáshoz szükséges eszközök)? Hajlandó vagyok-e rá időt szánni? stb.

Kutyaoivi

A tél első hóvirágaiként bújtunk ki a hó alól. Anyukánk egy odvas fa belsejében hozott bennünket a világra és melengtetett a dermesztő hidegben.

Azóta már igencsak felcseperedtünk és jól jönne egy szerető gazdi, aki maga mellé fogadna.

Ha egy aranyos, játékos kutyára vágysz, akkor mi vagyunk a megfelelő választás! Hívd a 0726-925310-es telefonszámot, ha további infót szeretnél megtudni rólunk.

Aki a kutyáját szeretné tanítani, nem árt, ha néhány alapszabályt betart – ajánlja Cristi:

1. Türelem, türelem és türelem!!!
2. Soha semmilyen módon ne bántsd a kutyád. Az agresszió mindig csak ront a helyzeten.

3. A feladatok betanításánál először mindig nyugodt, ingerszegény környezetet válassz!

4. Sok-sok jutalom és dicséret, akár játék vagy kutyafalatok és fő a kitartás.

A lelkes kutyagazdik számos jó tanácsot és ötletet találhatnak az interneten, számos szakkönyv is letölthető a témával kapcsolatban. Ha valaki mégis úgy érzi, hogy kérdéseire nem kap kielégítő választ, segítséget kérhet szakértőktől is. „Bármilyen kérdéseket, problémákat adódik, hozzám bármikor fordulhattok tanácsokért, segítségért” – mondja Cristi és én remélem, hogy ez a felhívás visszhangra talál majd sok állatbarát lelkében. Én azt kívánom, hogy a jövő egy felelősségteljesebb generáció felcseperedését hozza, akik jobban megértik és tisztelik az állatokat, mert ők a barátaink és társaink.

Így befejezőként pedig egy idézettel zárom gondolataim, kedvenc könyvemből, Müller Péter *Szeretetkönyvéből* a feltétel nélküli szeretetről és gondoskodásról: *„Végigcsináltam a kutyám halálát. Amikor szememben kialudt a fény, lefogtam a szemhéját... tetemet az ölemben cipeltem a kertbe, magam temettem el. Egyszerre voltam mestere, dadája, orvosa, gazdája, táplálója, mentője, gondozója, élettársa és sírásója. És a barátja persze...”*

✎ Ványa Blanka

Sikeres szentmiklósi fiatal sportolók

📍 Ügyesek a kézilabdázó és focizó diákok

Újabb kupával öregbítik az iskola hírnevét a kisdíákok

* Sikeresen szerepelnek a hegyközszentmiklósi Toldy Általános Iskola kézilabda- és labdarúgócsapatai különböző versenyeken. A helyi fiatal sportolók, fiúk és lányok egyaránt, sorra hódítják el a kupákat. A női kézilabdacsapat második helyet ért el a Biharon megrendezett Fair Play-kupán, ahol a paptamási és félegyházi iskola csapatait megelőzve, és csak a házigazda személyében talált legyőzőre. Nagyon jó eredménnyel zárult az iskola számára az érmihályfalvi Bihorul in mișcare elnevezésű bajnokság, ahol a fiúk labdarúgásban és kézilabdában egyformán a harmadik helyért járó serlegeket vehették át, a lányok pedig parádés szerepléssel a dobogó második fokán végeztek, Érszalacot megelőzve, a mihályfalvi csapat után. A toldys csapatok méltósággal álltak helyt a szintén Érmihályfalván a közelmúltban szervezett Mikulás-kupán. Itt mind a fiúk, mind a lányok csapata a két legfiatalabb, leglelkesebb csapat volt. Az iskola „nagy” focicsapata sem hoz szégyent az oktatási intézményre, hiszen két székelyhídi labdarúgó-bajnokságban is szerepeltek, ahol egymás után halmozták a győzelmeiket. Ugyanakkor a hegyközszentmiklósi sportélet nagy büszkesége mégis a volt toldys diákokból álló, most középiskolás korban lévő lányok kézilabdacsapata, akik a felnőtt megyei bajnokságban képviselik méltón Hegyközszentmiklós, Székelyhíd és Érkeserű településeket.

✎ Zsigmond Levente

Ördög, múmia, Hófehérke és a többiek

📍 Farsangi ünneplés az Érköbölküti Általános Iskolában

Idén is változatos jelmezekkel készültek a diákok

* Farsangi mulatságot rendeztek az Érköbölküti Általános Iskolában január 28-án, pénteken. Az esemény immár hagyománnyá vált az ottaniak körében, amikor is mind a gyerekek, mind tanáraik felenged-

hetnek egy kicsit az évközbeni hajtásból, és fantáziájukat szabadon engedve bárkinek, vagy bárminek beöltözhetnek. Bár idén a tanárok nem éltek ezzel a lehetőségükkel, azért a farsang jó hangulatban telt,

hiszen az iskola diákjai modern táncokat mutattak be, tombolát vásárolhattak, persze nem pénzért, hanem egy-egy versikéért, énekért cserébe és volt jelmezbemutató is, melyet egy háromtagú zsűri értékelt.

Ennek és a résztvevők szorgos munkájának eredményeként sikerült is a zsűritagoknak számos oklevelet és ajándékot kiosztaniuk. Többek közt értékelték a legkreatívabb és a legmunkaigényesebb jelmezeket. A ki-

osztott ajándékokkal a Vasárnapi Iskola Alapítvány és annak önkéntesei járultak hozzá a farsangolás még jobb hangulatához, amit ezúton is hálásan köszönünk nekik.

✎ Pap Enikő

Az elsősök is nagyon kitétek magukért

Kell-e még a szerencsétlenségből?

☞ **A szociálisan hátrányos helyzetűek, szellemi sérültek integrációja – hogyan és hol?**

* Székelyhíd szociális hálója kezd kialakulni, de szociális téren nem áll jól városunk, van még bőven teendő – aki itt él nap mint nap, ezt tudja. A polgármesteri hivatal hivatalos adatai szerint 99 szociális segélyben részesülő ember él Székelyhídon, 56 beteggondozó (olyanok, akik a családtagjaikat otthon ápolják), és a nemrégiben elkészült városfejlesztési stratégia adatai szerint településünkön minden ötödik ember anal-fabéta.

Településünk előregedőben van, kevés a munkahely, a fiatalok kény-

telenek másfelé munkát vállalni, hiszen ha elvégzik az egyetemet, nincs ahova hazajöjjenek, a helyi munkaerőpiac nem igényel magasan képzett munkaerőt, sőt még a kétkezi munkás is nehezen talál valami pénzkeresési lehetőséget. Szóval van gond elég.

Nemrégiben az Écaussiennes utcában az Altersdorf Evangélikus Alapítvány megvásárolt egy lakóházat, és szellemileg sérült fiatalokat költöztettek oda. A 18. életévüket betöltött embereket egy programba szeretnék bevonni, aminek a neve

18+ és őket a székelyhídi munkaerőpiacra óhajtják integrálni. Nem rossz ötlet, csak azt nem értem, hogy nincs-e elég nyomorúság a településen, ahol az előbb említett szociális gondokat nagyon nehéz megoldani, erre az állami intézmények a nyakunkba varrnak egy ilyen problémát?

Béres Csaba polgármester kérdésünkre elmondta, hogy őt meglesték az alapítvány munkatársai és elmondták neki, hogy megvettek egy épületet (az Anei doktor családi házat) ahol ezt a tevékenységet fog-

ják végezni. A hivatalnak beleszóla- sa nincs, jogilag minden teljesen korrekt módon történt. Csak azt nem mondták meg, hogy a „bentlakókat” MÁS településről hozzák ide.

Lehet, hogy már önök is találkoztak ezekkel a fiatalokkal, akik barátságosak, kedvesek, még a jóisten is megverne minket, ha rosszat mondanánk róluk, de azért véleményem szerint mégsem kellett volna tetőzni a szociális gondokat Székelyhídon. Már csak ez hiányzott...

Mégis mi a teendő? – kérdeztük meg a városvezetőt, aki azt válaszolta,

hogy bizonyára vannak hasonló gondokkal küszködő családok Székelyhídon és a hozzá tartozó településeken. Ezeket az embereket szeretnék felkutatni és ha megtalálják, akkor azt a fent említett alapítványt kell felkérni arra, hogy azokat támogassa programjával. Így legyen, a szellemi fogyatékos fiatalok gondozása a világon mindenütt létezik, mindenütt olyan probléma, amit a mikrotársadalomnak kezelnie kell. Csak az a nem mindegy, hogy hogyan és hol kezeljük a probléma kezelését.

☞ **Gazda Réka**

Kultúrnap alkotá

☞ **Irodalmi Kreativitási Versenyt szervezett a Székelyhídi Diáktanács**

* Irodalmi Kreativitási Versenyt (IKV) szervezett a Magyar Kultúra Napja rendezvénysorozathoz kapcsolódóan január 21-én a Székelyhídi Diáktanács. Nem új keletű dolog ez nálunk, korábban is volt már IKV Székelyhídon, de ez mégis rendhagyónak számít. Ugyanis a Maros Megyei Magyar Középiskolások Diákszervezete anyagi gondok miatt nem szervezte meg a 16. Irodalmi Kreativitási Versenyt, így házilag eszkábáltunk egyet. Persze, mi sem vagyunk milliomosak, így csak egy helyi versenyt szerveztünk, azt is összekötve a kultúra napjával, spórolás végett.

A versenyt teljesen a rendes IKV mintájára szerveztük le, nyolc tételből álló feladatsort kaptak az alkotni vágyók, amelyből három óra alatt csupán kettőt kellett kidolgozzanak. Az érdeklődés igen szerény volt, kilenc IX-X., illetve XI-XII. osztályos diák tette próbára kreativitását. Tulajdonképpen nem meglepő a létszámcsökkenés, hisz továbbjutás nélkül nincs mindenki számára akkora vonzóereje; igaz tavaly is mindössze tizenöt ember volt jelen. Valamilyen szinten az is probléma, hogy félnek az emberkék belevágni, ugyanis indulásból senki nem hisz a benne rejlő kreativitásban, pedig mindenki ott van elveszve az író, költő.

Igyekeztünk tartani a verseny stílusát, így a feladatsorban többek között szerepelt: naplóbejegyzés-írás az agresszív kismalac naplójába, dalszövegírás, filmjelenetírás, interjúkészítés, dicshimnusz írása a cipőkeféhez vagy a matekórához. Ez utóbbinak igen nagy sikere volt, négy versenyző is alkalmasnak találta a kidolgozásra (lásd a keretes írást!).

A zsűrizést magyartanárok és egyetemisták végzik, a cikk írásának pillanatáig eredmény még nem született. Annyi viszont bizonyos, hogy a legjobb alkotásokat kellőképpen díjazzuk, és a *Diáklapuban* publikáljuk őket. Addig is kívánom mindenkinek, hogy legyen kreatív, írjon, alkotson, és vegyen részt a következő vetélkedőn.

☞ **Ifj. Major Lajos**

Dicshimnusz a matekórához (részlet)

Filep Richárd

*Matekóra, te gyönyörű,
Limes, te oly egyszerű.
Minden vonásokat oly csoda,
Mint a májusi orgona.*

*Minden szirmotok csodálatos pompa,
Mint az egyszerű trigonometria.
Értetek élek-halok Cramer-rendszerek,
Fiaid, a mátrixok, olyanok mint a kisdetek.*

Népszerű a néptáncos hagyományörzés

☞ **Hegyközszentmiklóson somogyi és kalocsai táncokra oktatják a diákok**

Nagy érdeklődéssel figyelik a diákok az oktatót

* Gyerekszivajtól hangos péntek délutánoként a hegyközszentmiklósi kultúrház nagyterme. Mint kiderült, a gyerekek néptáncolni tanulnak a margittai Gyöngyvétők Néptánccsoport két oktatójától – Deák Andrea és Fügedy Anikó-Erzsébet.

Nagy érdeklődés fogadta a kezdeményezést, legutóbbi alkalommal már több mint 80 gyerek vett részt az órán. Ezért az oktatók két csoportra osztot-

ták őket, kisebbekre és nagyobbakra.

A kisebbek az óvodás és I-IV. osztályos gyerekek, akik játékos módon tanulják a somogyi (dél-dunántúli) táncokat, míg a nagyobbak az V-XI. osztályosok, akik már sokkal intenzívebben tanulják a somogyi és kalocsai táncokat. Az oktatók a margittai csoporttal már fellépésekre, versenyekre járnak külföldön és belföldön egyaránt és szeret-

nék a szentmiklósi gyerekekkel is ugyanezt elérni.

Fügedy Anikó-Erzsébet elmondta, hogy a szórakozáson kívül a céljuk még az is, hogy a gyerekekkel megismertessék a hagyományokat, megszerettesék a néptáncot és a népzénet.

Mocsár László, a Toldy Általános Iskola igazgatója elmondta, hogy a támogatást az oktatásra a Hegyközszentmiklósért Egyesület az Eurotrans Alapít-

ványtól pályázaton nyerte, melynek időtartama hat hónapra szól, de folytatni fogják a munkát, mivel újabb támogatásra van kilátás és a gyerekek és a szülők részéről pedig igény van a néptáncoktatásra. Remélhetőleg ez a nagy érdeklődés nem fog idővel elmúlni és a gyerekek nagyon szép eredményekkel és élményekkel gazdagodnak.

☞ **Istvándi Noémi**

Retrobuli Hegyközszentmiklóson

* Egyik délután munkából hazaérve egy szórólápra lettem figyelmes a postaládában, egy meghívó volt, szépen megfogalmazott szöveggel. Csóka Csaba, itthonról Bugyira elkerült falubelink hazatért és elhatározta, hogy összehozza a hegyközszentmiklósi fiatalokat és házaspárokat. Időt, pénzt, fárads-

ságot nem kímélve megszervezte a rendezvényt „retrobuli” néven.

Csóka Szabolcs és Bíró Attila zenészek biztosították a hangulatot. Felhangzottak a '80-'90-es évek nagy slágerei, melynek köszönhetően egy rövid időre időutazásban részesültek a jelenlevők.

Házásoknak kedvezményt biztosítottak egy menü kíséretében, amit az „idecsábított” szakácsnők készítettek el nagyon izltesre. A rendezvény természetes velejárója volt a tombolahúzás. A hajnalig tartó szórakozás kiváló hangulatban eresztette haza a távozókat, akik közt más településen lakók is megtalálhatók voltak. Példaértékű tettükhöz csak annyit fűzhetünk: Hajrá, srácok!

☞ **Béres Imre**

„Keresztülharcoltam a briánszki erdőt...”

Q Pósan András (Bandi bácsi) visszaemlékezése

„A Don-kanyari csata a magyar történelem legnagyobb vérvesztését követelő háborús veresége volt. A traumát azóta az irodalom számos műben próbálja feldolgozni. A kimeríthetetlen témához hozzászólt az értelmiség, a munkaszolgálatos, a katonatiszt, csak a katonák százezreinek számszögéből nézve nem nyilatkozott senki. Pedig a tragédia oroszánrészét az egyszerű katonák szenvedték el. (...) Senki nem láthatott többet a tragédiából, mint a közvetlen résztvevők.” (Boda Gyula: *Itt hagylak a Donig és vissza*)

– Bandi bácsi, mire emlékszik vissza gyerekkorából?

– Mi a Kisgyepen laktunk, úgy hívták régen azt a helyet. Mikor én megszülettem (1922-ben), akkor már román világ volt, és az iskolában hat osztályt magyarul jártam ki, hetedikben meg áttettek román iskolába. Kriszta Juliska járt velem meg a zsidó jányok, mert ugye akkor még ilyen vallásos iskolák voltak és a zsidók nem járták katolikus iskolába a gyermekeiket. No és a Pósan név az eredetileg román név, és azért tettek engem át abba az osztályba, mert román hangzású volt a nevem. De hát nem voltam én még tán tízser se abban az évben iskolában. Olyan volt a tanítóm, hogy apám csinált egy pár fuvart neki a szekérral, aztán beírta a jegyeket és el volt boronálva, habár akkor már nagy fiú is voltam, dógozni is kellett menni parasztmunkára, az én apám dinnyét természetesen meg sok minden mást, dohányt, tengerit, krumplit, ami nekünk kellett. Amíg a kollektíva be nem jött, dolgozta mindenki a saját földjét és meg is élt belőle, az időjárástól függően jól vagy szűkösen. Akkor az állam nem adott nyugdíjat, támogatást meg segélyt, nem volt akkor semmi. Ki amit tudott dolgozni, meg meg tudott termelni, azzal érte be. Aki a '14-es háborúban megrokkant, az kapott egy kis nyugdíjat, meg akik hadiövezetek voltak.

– Itt Szalacson voltak ilyen jobb módú emberek, akikhez el lehetett járni napszámra?

– Hát persze, de mi nem jártunk, nekünk elég volt a miénket rendben tartani. Az én apám suszter volt, abban a világban sok szegény ember volt, hozták a lábbelit reparálni. Az én apám nem kért pénzt a reparálásért, meg nem is nagyon tudtak volna adni, hanem majd jöttek és ledolgozták napszámban. Mi hatan voltunk testvérek, én voltam a sorban a második. Mivel az első testvérem lány volt, a fiúk közül meg én voltam a legidősebb, engem fogtak munkára legkorábban, éjjel-nappal kint kellett lenni a dinnyésben, egész nyáron nem jöttem a faluba be se, éjszakára kijött az apám, ott hált velem, nappal meg magam voltam.

– És ez minden évben így ment?

– Így ment volna, de 1940-ben először hallottuk a háború híreit. Engem 1943-ban sorozták be katonának, addig mi a háborúból semmit nem éreztünk. Én mint rendes katonaköteles rukkoltam be, elvittek Nagyváradra, a hármasként huszárezredben szolgáltam. Bevonultam október 5-én és tavasszal már kivitték

Oroszországba (valójában Szovjetunióba – szerk. megj.), a frontra ment az ezredünk, és menni kellett nekünk is. Mi voltunk a legfiatalabb katonák, Fehéroroszországba mentünk a briánszki erdőhöz, ott harcoltam. Keresztülharcoltam a briánszki erdőt... (Mikor ezt meséli Bandi bácsi, könnyű tör elő a szeméből – szerk. megj.) Voltak ott nagy tiszták, tábornokok, meg a mi századosunk. A mi ezredünknek fele Váradon volt, a másik fele meg Nyíregyházán és mi, akik Váradon voltunk, mentünk ki Oroszországba, átharcoltuk a briánszki erdőt egészen Varsóig és ott, Varsóban voltunk letáborozva, ott kaptunk egy kis pihenőt.

– Bandi bácsi, azon kevés emberek közé tetszik tartozni, aki tanúja és harcoló katonája volt a briánszki erdőben és máshol megtörtént eseményeknek, szépen kérem, amit csak lehet, tessék nekem elmondani belőle.

– Nehéz volt. Az olyan egy lápos hely az erdőben meg mindenfelé, a németek az erdő közt vágta utat, olyan nagy fosznideszkából volt csinálva út, olyan, mint egy palló, csak a fosznideszka alatt kemény rönkfák voltak. Mikor vittek befelé bennünket a harc vonalra, ilyen úton mentünk, lóháton kettesével egymás mellett, előtünk ment egy magyar harckocsi, mert a partizánok aláaknázták az utat. Alig ment kétszáz métert, a harckocsi felrobbant, annak elszakította a láncát meg egy utánajövő katona lovának leszakította a lábát, a katona megsebesült. Jöttek mivelünk tüzserészek is, azok aztán az aknákat kiszédeltek meg felrobbantották és ők mentek előtünk. Tányéraknak voltak, be voltak nyomva a foszni alá és ha ráléptek, akkor robbant, ezeket a tüzserészek mind hatástalanították. A zsidók munkaszolgálaton voltak abban az időben kint Oroszországban, az egészséges férfiakat nem vették Auschwitzba, ők a hátunk mögött kétszáz vagy ötszáz méterre, egy kilométerre (attól függött, hogy milyen helyzet volt) ásták a futóárkot, nagy mély árkot, méterest, úgyhogy ha az egyik árokból kivertek az oroszok, akkor meg se álltunk a másik árokig. Ők ásták az árkokat, szegények. Olyan könnyen nem tudtak kiverni bennünket az oroszok, csak ha harckocsival jöttek, mert géppuskával nem lehetett harcolni a harckocsi ellen, arról pergett le a golyó. Olyankor muszáj volt visszavonulni egy kicsit.

Mi a gyors alakulathoz tartoztunk, ha az oroszok valahol áttörték a vonalat, minket azonnal vittek oda. Egy alkalommal már nagyon éhesek

voltunk és találtunk ott méhkaptárokat és kiszedtük a mézet belőle, egy kicsit csillapítottuk az éhségünket. Alig ettünk, benyomtak megint a vonalba bennünket, de a mézre nagyon megszomjaztunk. Az a bajtársam, akivel innen Szalacsról együtt mentünk el, az nem bírta tovább, hason kúszott a dombra a kúthoz, hogy igyon. Mikor odaért, felállt a kút mellett, hogy felhúzza a vizet, azonnal fejbőlötték... Ottmaradt a kút mellett. Annyi időnk volt, hogy megnézzük, mikor vonultunk visszafelé, de már annyi nem, hogy elhozzuk vagy ott eltemessük. Gondolom vagy remélem, hogy az oroszok vagy a civilek eltemették... nagyon jó bajtársam volt... (Eltelik egy kis idő, amíg megint meg tud szólalni Bandi bácsi – szerk. megj.). Még most is, mikor éjszaka nem tudok aludni, sokat jár a fejemben az, hogy mennyi halott magyar honvédet hagytunk ott magunk után, hogy nem tudtuk eltemetni, mert vissza kellett vonulni, meg menekülni... nagyon sokat.

– Később hogyan került szovjet hadifogságba?

– A románok átálltak az oroszokhoz. Minket bevagyoníroztak és elhoztak haza Magyarországra úgy, hogy itt is kaptunk volna kétheti pihenőt, de nem lett belőle csak egy, mert akkorára az oroszok a Tiszánál átjöttek. Bevetettek bennünket a vonalba harcolni Kiskunfélegyházánál meg Kiskunmajsán. Kecskemétnél jöttek át és ott a Kunságban harcoltunk, amennyien meg meg voltunk, én aztán ott meg is sebesültem. Ott Kiskunmajsánál az út mellett volt egy csárda, ott sebesültem meg, egy szilánk keresztülhasította a kezemet (most is ott a nyoma a kezemen).

Ágyúgolyóval lőttek, vonultunk visszafelé, és a süvítéséről már tudtuk, nagyjából, hogy hova fog esni az ágyúgolyó. Én egy másik fiúval szaladtunk a ház hátafő, hogy fedezékben legyünk. Igen ám, de az ágyúgolyó nem messze tőlünk csapódott be, és a légnomás odacsapta a falhoz a kezemet is és úgy repült bele egy szilánk, a másik fiúnak meg egy darabot hasított ki a hátából.

No, ezután elkerültem Pestre a kórházba. Ott voltam egy hétig, addig kezeltek, aztán kivitték Bécsbe, ott voltam februárig, akkor önként elkérezkedtem haza Magyarországra. Úgy gondoltam, ha már harcolni nem tudok, akkor legyen otthon a hazámban, de mikor eljöttem, kaptam egy papírt, hogy jelentkezsek Szombathelyre a kórházba, akkor ott is ott tartottak egy hónapot. Innen is elkérezkedtem, hogy enged-

jenek haza, mert kint a fronton is hárman voltunk együtt szalacsiai, és úgy összeszoktunk. De hármunk közül egy meghalt még kint a briánszki erdőnél a fronton, úgyhogy mentem volna vissza az ezredemhez, de nem sikerült. Majd mikor a kórházból kijöttem, Komárom mellett Alsószeliben volt egy ilyen gyűjtőtábor, ahová a kórházakból meg innen-onnan ilyen eltévedt, csellengő katonákat összegyűjtötték, és mikor megvolt egy század, akkor Komáromnál megint bevetettek bennünket, harcoltunk, de az oroszok jöttek nagyon, és nekünk vissza kellett vonulnunk.

Pozsonynál az oroszok elfogtak és visszakisértek megint Komáromba, mint hadifoglyokat, majd néhány hét után kivitték mindenkit Oroszországba. Ott voltam hadifogolyként három évet és egy hónapot, úgyhogy előbb kivitték harcolni az orosz frontra, utána pedig visszavitték ugyancsak Oroszországba, de fogolyként.

– Melyik helységbe vitték akkor Bandi bácsit és a többi bajtársát?

– Voltunk mi több helyen, de a legtöbbet Moszkvától északra, Tulában tartottak bennünket. Az egy fogolytábor volt, de hát volt ott szinte minden városban fogolytábor volt. Ebben a táborban, ahol én voltam, körülbelül tizenkét ezren voltak és mindenféle nemzetiség volt, németek, románok, magyarok, csehek, olaszok, mindenféle kevert nép volt ott. Utoljára már, mikor a japánok kapituláltak, azok is odakerültek, egy egész barakk, több ezren voltak. Nekik volt egy különleges felfogásuk, mert akkor azt mondták, hogy ők ahány embert ezen a világon elpusztítottak, az a túlvilágon nekik szolgáljuk lesz. Azt mondták, hogy ők a tengeren harcoltak jobban, a tengeralattjárókat torpedózták és süllyesztették el. Én úgy emlékszem, hogy mondták azt is, hogy ők végig a németek mellett kitarítottak, meg hogy az amerikaiak ledobták az atombombát, különleges emberek voltak. Mikor odahozták őket, két napig nem ettek a világon semmit, mert azt mondták, hogy ők csak halat és rizskását esznek. Mikor odavitték nekik azt az enniválót, amit minekünk hoztak, belenéztek és ott hagyták, nem ettek belőle egy falatot se, egyikük se. Aztán főztek nekik rizskását meg halat, aztán azon éltek, de azoknak kanaluk nem volt, hanem két halcsonttal ettek, összefogták a két ujjukkal és úgy ettek, nem kellett nekik a kanál. Olyan ügyesen tudtak enni azzal a két vékony halcsonttal, hogy mi csak bámultuk őket, sokszor odamentünk abba a barakkba, ahol ők voltak, beszélgettünk volna velük, de hát nem tudtak azok se oroszul, se németül, se magyarul, úgyhogy ezt-azt elmutogattunk, de hát az nem sok vót...

– Milyenek voltak a mindennapok a táborban?

– Milyenek? Munka minden nap. Munkára vittek bennünket télenyáron, esőben, fagyban, még a negyvenfokos hidegben is kint dolgoztunk az erdőn, térdig érő hóban, két embernek adtak egy fűrész, ki kellett annyi fát vágni, dönteni, utána össze kellett vágni méterbe úgy, hogy két embernek öt méter fát kellett összerakni, vagyis kivágni, legallyazni és méterbe összevágni,

utána összerakni. Addig bejövétel nem volt, se kaja, se semmi, volt ott az erdőbe egy kis erdészház, ott rakunk egy kis tüzet és néha egy kicsit megmelegedtünk. Enniválót egy kis fagyos krumpli meg egy kis káposztaleves, de az inkább egy kis langyos víz volt.

– Sok haláleset volt a táborban?

– Háltak bizony, nem volt ott olyan nap, hogy ne lett volna halott. Hát 10–12 ezer emberből olyan körülmények között... Volt olyan láger, ahol kiütött a tifusz, ott aztán seper-te az embereket, de ott nálunk volt egy lágerkórház, volt benne egy orvosnő és mellette mind német orvosok voltak, és aki beteg volt, oda bevitték és kezelték. Nekem is megfagyott a lábam, mikor kinn az erdőn voltunk és bevitték, vagy két hétig ott feküdtem a kórházban, de aztán helyrejött úgy-ahogy. Úgy gondolom, hogy mivel abban a lágerben olyan sok nemzetiségű fogoly volt, mégis egy nagyon kicsivel jobb volt, mint ahol csak egy nemzetiség volt. Ruhaneműt is kaptunk, vastagot, de nem ért semmit, mert nagyon hideg volt, ilyen pufajkaruhát. Most már nem sokan ismerik, pufajkakabátunk, pufajkanadrágunk, csizmánk volt, olyan farkasordító hideg dült. Adtak olyan sapkát, amit le lehetett hajtani a fülünkre, de az arcunk meg az orrunk megfagyott, sokan bekerültek a kórházba ilyen fagyásokkal. Mindig ki volt adva, hogy figyelje egyik a másikat, mikor kezdett fehéredni az arca, akkor hamar dörzsölni kellett, hogy meg ne fagyjon, hogy mozogjon az emberben a vér. Ott szinte percek alatt meg lehetett fagyni, haltak is meg sokan.

– Mikor orosz fogságba került, tudták az itthoniak hogy merre van, vagy valami hírt tudott adni magáról Bandi bácsi?

– Egy évig nem tudtak semmit, majd egy év után lehetett levelezni, kaptunk tábori levelezőlapot és hírt tudtunk adni magunkról, annyit, hogy jól vagyunk és élünk, ennyit volt szabad írni, semmi mást, se azt hogy hol vagyunk, semmit. Huszéves voltam mikor berukkoltam katonának és mikor hazajöttem, majdnem huszonhat éves voltam. Mikor kint voltunk a briánszki erdőben, onnan írtunk egy levelet nyírfakéregre. Nem volt levelezőlapunk, a nyírfa kérgéből kimetszettünk egy darabot és arra írtunk, hát annyit, hogy jól vagyunk, élünk és annyi. Ráírtuk a címet meg a tábori számot, és itthon megkapták. Mikor egy évig nem hallottak hírt felőlem, már azt gondolták, hogy haza se jövök többet. Mikor a fogságból hazaengedtek, akkor a román határig lehoztak vonattal, ott ki kellett szállni, mert az orosz vasúti sínek szélesebbek, mint itt errefelé. Ott kipakoltak és megkérdezték, ki merre való, és mikor arra ment vonat, akkor szólítottak és így sorban eljöttünk.

Mikor mondták, hogy Erdélybe jön vonat, akkor mi a Kárpátokon átjöttünk, Máramaroszigetnek, Szatmár, Károly, és Mihályfalvánál szálltunk le. Nem tudta azt senki, hogy jövök haza, csak a remény volt. Hátha, hátha a mi fiunk is hazajön. És 1948-ban végre hazaértem.

– Ami ezután következett, az egy másik történet. Köszönjük.

„Két ország, egy cél, közös siker!”

📍 **Képzéssorozat a határon átnyúló együttműködésért**

A két ország fiataljainak csapatépítő játéka a debreceni kommunikációs és településmarketing-képzés közben

✱ A fenti cím a mottója a Kommunikáció Határok Nélkül Plusz nevű projektnek, amelyben 60 Hajdú-Bihar és Bihar megyei település vesz részt, köztük Érköbölkút, Nagykágya és Székelyhíd is. A projekt a Magyarország–Románia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007–2013 keretében valósul meg. Ennek célja, hogy közelebb hozza egymáshoz a határmenti területek közösségeit, annak érdekében, hogy ezen térség erősségeire építve elősegítse a közös fejlesztéseket.

A projektet a debreceni Hang-Kép Egyesület és a Nagyvárad Magyar Diákszövetség kezdeményezte. Első állomása Debrecen volt, ahol a településeket képviselő tanulni vágyók egy ötnapos kommunikációs és településmarketing-

képzésen vehettek részt. A szervezők és az előadók gondoskodtak arról, hogy mind elméleti, mind pedig gyakorlati tudásra szert tehessenek azok, akik azért érkeztek, hogy ötleteket szerezzenek arra vonatkozóan, hogyan járulhatnak hozzá saját településük és természetesen a térség ismertségéhez.

A képzés január 19-én kezdődött, a résztvevőket a debreceni Aranybika Hotelben lelkes szervezők és meleg vacsora várta, ami után sor került a bemutatkozásokra, ismerkedésre, valamint az elkövetkező napok programjának bemutatására.

Az érdekes előadások, valamint ezeknek még érdekesebb és lelkesítőbb gyakorlatba való átültetése a képzés végére összekovácsolta a nemből és kor-

ban igen különböző résztvevőket. A lelkes kis csapatnak azonban ezzel nem ért véget a közös munkája, hiszen párokat kellett alkotniuk, egy romániai és egy magyarországi taggal, hogy továbbra is együttdolgozzanak azon a házi feladaton, melyet közösen kell megvalósítaniuk, hogy településük egy apró darabkáját megismertessék a nem ott élőkkel. A közösen elért eredményt március végén mutathatják be a párok a projekt második felvonásán, Nagyváradon.

Reméljük, hogy a befektetett pénz, munka és energia nem marad eredménytelen, és a programban a résztvevőknek minél nagyobb mértékben megvalósítani a kitűzött célokat.

✱ P. E.

Tudomány és nemzetköziség

📍 **A Székelyhídi hírlap 1912. október 12-i vezércikke**

Manapság divatosá lett a nemzeti eszmét lesajnálani, a nacionalizmus, a nemzeti eszme fogalmához bizonyos korlátoltságot, maradiságot fűzni. Akik biológia és fiziológia szellemében gondolkodni meg nem tanultak, nyilatkoznak a leggyűnyosabban a hazafias nemzeti irányról. Mintha nem a legmélyebb természettörvények megnyilatkozásáról volna itt szó! Internacionális hangjai vannak az állatvilágnak, de az ember, mint a teremtés koronája és a legnemesebb faj tekintetben is a legfinomabban differenciálódottnak bizonyul. Az emberi gondolat csak nemzeti ruhában, valamely nemzeti nyelven bír nyilatkozni.

Mondják, hogy nincsen nemzeti, csak egyetemes tudomány, mert egy az igazság. Hogy az igazság egységének dacára is van nemzeti tudomány, az a legújabb időkből vett példával az experimentum élességével lehet bizonyítani. A tudományok története egy nagy tudomány szaknak 3-4 évtized alatti megteremtésére alig szolgálhat jobb példát, mint amilyen a bakteriológia. Ezt olyan külön természetű, két tudományos lángész összeműködésének köszönjük, amilyen volt Pasteur és Koch, gall és germán nemzeti jellem és nemzeti genius e két megtestesülése, és szellemi irányának kölcsönös kiegészítője. Kétféle irányú felfogás, meglátás, gondolkodási és vizsgálati mód egészítette ki itt egymást. Míg Koch a szisztematikus germán észjárású morfológus, az egyes baktériumfajok izolálásának kérdésében egészítette ki és szárnyalta túl a francia iskolát, de azután ontológiai felfogásba esett, mely szerint a baktérium volt minden, a szervezet semmi: addig Pasteur a maga biológia ingeniosus felfogásával a baktériumok élet nyilvánulása titkait kutatva a vírusok gyengítésének és a védő oltásnak lett örök emlékeztető feltalálója. Pasteur egymagában a fajok izolálásának titkát, Koch az attenuáció és védőoltásokét fel nem találja. De az egymást kiegészítő e két különböző nemzeti genius együttműködése a tudomány, az igazság és vele az általános kultúra javára óriási nagy lépést jelentett. Látjuk a példán, hogy a különböző nyelvekben megnyilatkozó nemzeti szellem az a prizma, melyen ugyanazon eszme megtörik és mint a fehér fény a spektrum színeire, az eszme is nünaszokra esik szét és megtermékenyíti az eszmék és gondolatok birodalmát.

Nemzeti tudomány tehát ilyen értelemben létezik és ezért van az emberiségnek nemzetekre és nemzeti öntudatokra szüksége; ezért nem ért volna el az emberiség mai fejlettségét, ha a kezdet óta egyetlen egy nyelven beszél vala! és ezért mondhatta Pasteur: „Ha a tudománynak nincs is, a tudósnak kell, hogy hazájára legyen, melyre visszahárítani tartozik mindazt a befolyást, amellyel munkái a világon netalán bírnak.”

Székelyhídi focista Olaszországban

📍 **Beszélgetés Varga Izabellával, a CS Dinamo Faenza játékosával**

– **Mióta futballozol és hogyan esett éppen erre a sportra a választásod?**

– Régóta focizok, egészen kicsi korom óta, nagyon tetszett ez a sport, sokat játszottam a testvéreimmel is, és így tetszett meg.

– **Van olyan labdarúgó, aki a példaképed?**

– Igen, kedvenc játékosom Cristian Chivu, tetszik, ahogy játszik, a technikája és hát lényegében a személyisége.

– **Hogyan sikerült Székelyhídről, ebből az érmelelki kisvárosból a bukaresti női válogatottba bekerülnöd?**

– Ez egy hosszabb történet is lehetne, de röviden a lényeg az, hogy legelőször is Székelyhídről Váradra jutottam el, ez egy születésnap ajándék volt apukám részéről, aztán onnan sikerült továbbjutnom Bukarestbe, a válogatottba, aztán pedig a válogatottból a bukaresti csapatba. Amióta elkerültem a nagyváradai csapatba, az idő elkezdett repülni, nagyon gyorsan teltek a napok, mert ez az egész dolog sok munkába, edzésbe, utazásba került, és mellette még tanulnom is kellett.

– **A szüleid hogyan viszonyulnak ahhoz az életformához, amit választottál? Nem félték elengedni egyedül egy ilyen nagyvárosba?**

– Először igen aggódtak, de aztán kitarítottak mellettem, és nagyon sokat segítettek.

– **Mennyire volt nehéz megtalálni a helyed Bukarestben?**

– Elég könnyű volt, nem volt annyira nehéz. A kollégáim sokat segítettek, hamar beilleszkedtem, nagyon élveztem. Sok barátot szereztem és nagyon jó volt az, hogy viszont segítettük egymást a problémákban.

– **Egyetemre is Bukarestbe jártál. A foci mennyire befolyásolta azt, hogy mit és hol tanulj?**

– Az nem befolyásolt semmiben. Arra az egyetemre mentem, amelyre és ahová én akartam, gazdasági tudományokat választottam, amit már ugyan befejeztem, de egyelőre még nem dolgozom a szakmában, viszont tervezem, hogy a jövőben fogok.

– **Most melyik csapatban és hol játszol?**

– Most kinn futballozok Olaszországban egy női futbalcsapatban, a CS Dinamo Faenzában, és egyelőre még ott fogok maradni, egy ideig legalábbis biztosan. Ide úgy sikerült bejutnom, hogy jelentkeztem a csapatba, ami után egy-két hétig próbaidőn voltam, és mikor látták, hogy minden jól megy, akkor felvettek.

– **Milyen gyakran vannak edzéseid? Hogyan képzeljük el ezeket, mennyire kemények?**

– Viszonylag sokat edzünk, háromszor-négy-szer egy héten és ezek fizikailag eléggé kemények, de egyébként jól lehet bírni őket.

– **Szerinted mi tesz valakit jó labdarúgóvá?**

– Erre nagyon röviden tudnék válaszolni: sok edzés, pihenés és jó étkezés.

– **Mesélj egy kicsit az eddig elért eredményeidről, mire vagy a legbüszkébb?**

– Egyelőre arra vagyok a legbüszkébb, hogy sikerült kijutnom Olaszországba és bekerülni a fent említett csapatba. Itt már sokan ismernek és köszönnek az utcán, és ez nagyon jó érzés.

– **Székelyhídon viszonylag sok lány focizik és közülük néhányan már komoly eredményeket értek el. Szerinted ez minnek köszönhető?**

– Igazából én sem tudom, a fő ok az lehet, hogy szeretik ezt a sportot, de az is lehet, hogy jók a helyi tornatanárok. Vagy, mert nagy rétek vannak, ahová le lehet járni focizni, nem kell messzire menni érte.

– **Mi az üzeneted azoknak a székelyhídi lányoknak, akiket érdekel a foci, de valami miatt mégsem mernek komolyabban belevágni?**

– Az elején húzzanak bele, és majd meglátják, hogy egyre könnyebb lesz. Sokat kell edzeni és komolyan kell venni, szerintem ez a legfontosabb.

– **Van-e esetleg olyan személy, akinek úgy érzöd, köszönettel tartozol azért, hogy eddig eljutottál?**

– Igen, többen is vannak, de most főleg Papp Attilát szeretném kiemelni, aki az edzőm volt és még jelenleg is az. Nagyon sokat segített, mindig megpróbálta úgy intézni a dolgokat, hogy azok jól menjenek. Ő az, aki a mai napig is ott áll mindig mellettem, és ezúton is szeretném neki megköszönni a sok segítséget, amit tőle kaptam.

✱ Pap Enikő

Őseinkre emlékezni nemes feladat

Beszélgetés Bokor Zoltánnal, a Pusztai Farkasok Hagyományőrző Íjászegyesület alelnökével

– Milyen célokkal jött létre Pusztai Farkasok Hagyományőrző Íjászegyesület?

– Az egyesület elsősorban az íjászattal foglalkozik, azon kívül katonai hagyományörzessel is, a X. század hagyományával és életmódjával. Jelenlegi fő célunk az, hogy bekapcsolódjunk egy magyarországi szervezetbe, a Gyepűvédők Szövetségébe, amely a történelmi újrjátszást gyakorolja. Ők is a X. századdal foglalkoznak. Ez egy országos szervezet és mi is szeretnénk arra a szintre jutni, ahol ők vannak. Céljainkhoz tartozik még a hagyományok terjesztése a vidék körében, főként a gyerekeknek, mert őket jobban érdekli és a gyermekfűlben jobban megmarad mindaz, amit elmondunk. Azonkívül pedig, ha az időnk és a feleségeink engedik, akkor bárhová elmegyünk, ahová meghívunk.

– Mikor alakult az egyesület?

– Hivatalosan 2007 januárjában alakult, akkor még a tagság három településről állt össze: Érmihályfalva, Nagyvárád, Székelyhid és még egy negyedik település, ahol kevesebb tagunk volt, ez Szalacs. Majd később csatlakoztak Kerekiből néhányan, így bővült a tagság.

– Hogyan működik az egyesület? Melyek a fő tevékenységek?

– Jelenleg három csoportunk van, a mihályfalvi csapat, a váradi csapat és a székelyhídi csapat, ezeket nemzetségeknek is nevezhetjük, az említett Gyepűvédők Szövetségében állnak össze az egységek. A nemzetségek néha együtt, néha pedig külön lépnek fel rendezvényeken, mivel elválaszt minket egy kis távolság. Amikor saját céljainkra szórakozunk, akkor többnyire megbeszélünk egy helyet, ahol összegyűlünk, és ott örömjátszaton rendezünk, máskor, amikor meghívunk bemutatót tartani, ott szintén előzetes megbeszélés után odautazunk és a viseletben megjelenve felelevenítjük a harci alakzatokat. Az íjászat során gyakorolt lovas harci alakzatokat gyalog mutatjuk be, mert lovaink nincsenek, ez még egy hátrány. Azonkívül a váradi kollégáink pusztai kezes és botos, fegyveres harckocsi is bemutatnak, ezt hamarosan nekünk is követnünk kell, mert nem maradhatunk le mi sem. Ebben az irányban is el fogjuk kezdeni a gyakorlást.

– Milyen gyakran szoktak találkozni, próbálni?

– Nem túl gyakran, mert többnyire mindenkinek van munkahelye, így nehéz elszabadulni, inkább csak vasárnaponként, havonta egyszer-kétszer, nyári szezonban általában minden héten van bemutató, akkor sokkal sűrűbben, de valódi gyakorlásra nagyon kevés időnk van, az otthoni teendők miatt is nehéz összehozni.

– Milyen díjakat sikerült szerezniük?

– A három csoport közül leginkább a váradiaknak vannak eredményeik, mert ők többet gyakorolnak, és több versenyen vesznek részt. A csapatunkban Wilhelm Ákos országos bajnok a tradicionális íjászatban, szintén neki van Erdély íjásza címe, Rédi Ferenc tavaly Ópusztaszeren pajzsíjászon második helyen végzett. Azonkívül helyi versenyeken, szalontai, váradi viadalokon több tagunk is szerzett második, harmadik, akár első helyezést is.

– Az egyesület tagjairól mit lehet tudni?

– A tagság sokszínű, mert vannak gyerekek is, a gyerekek azok többnyire csak fiúk. Hét fiú van, akik ide sorolódnak. A felnőttek köréből megemlíthetünk körülbelül három vagy négy lányt, a többiek pedig ifjabb és idősebb férfiak. A korosztály a 10 évestől a 64 évesig terjed, elég bő a választék.

– Ahogy mondta, régebb három nemzetségre tagolódtok az egyesület. Minden ugyanúgy megy, mint régen, vagy valami változott?

– A változás abban áll, hogy külön is tudunk rendezvényeket szervezni, lebonyolítani, ha nem ér rá a váradi csapat, akkor megyünk mi, ha mi nem érünk rá vagy nekik közelebb van, akkor mennek ők az illető helyre, ahova meghívtak,

ilyen szempontból ez egy változás a szervezet működésében.

– Ha valaki szeretne jelentkezni az egyesületbe Székelyhídon, akkor mi módon teheti meg?

– Természetesen megteheti, keresen meg minket személyesen, és akkor elmondjuk neki, hogy mivel is foglalkozunk, meghívjuk egy olyan rendezvényre, ahol ott lesz a csapat nagy része. Egyelőre még nem akarunk létszámot bővíteni, mert elég kevés idő van az edzésre, valamint nem tudjuk megmondani az embereknek, hova jöjjenek, hol talál-

nak meg minket. Azonkívül a követelmények is olyanok, hogy a jelentkezőnek rendelkeznie kell egy alapfelszereléssel, amit általában ön maga készít el.

– Miből áll ez az alapfelszerelés?

– A X. századi viseletnek az alapfelszereltsége, alaptartozékai a korhű gatyá, ing, öv, egy süveg, egy csizma, ezeket el kell készíteni. Ezen felül vannak még felöltők, kaftánnak lehet nevezni, vagy dolmányoknak, a fegyverek, íj, nyilak, puzdra, tegez, ha jut rá pénz, akkor fokos, lándzsa, pajzs, páncél, rengeteg mindent meg lehet szerezni. Éppen amiatt, hogy nem nagyon van, amiből megvegyük, inkább mi magunk készítjük el az eszközeinket, így legalább olyanok, amilyenek mi akarjuk.

– Mikor lesz a legközelebbi találkozó? Mit terveznek a „pusztai farkasok” 2011-re?

– Január végén, ha engedi az idő, akkor tartjuk az évnitőt, ha nem akkor áttolódik februárra. Valószínű, hogy ezt Szalacson fogjuk megtartani, mert ott van egy olyan hely, ahova ki szoktunk járni, egy szép völgy a szőlőhegyen és ott kellemes környezetben, jó sütszalonna mellett ejthetjük meg az örömjátszaton. Az egyik nagy célunk az, hogy megépítsük végre a jurtánkat, tavaly már elkezdtük, de nem sokra jutottunk vele, anyagot szereztünk hozzá. Már elkészült a tündögyűrű, ez a tetőgyűrű és az idén megpróbáljuk befejezni, hogy Ópusztaszerre, a 2011-es nyílzáporra már jurtával tudjunk menni. Ez június 25-én lesz, amely egyben a magyar íjászat napja is, valamint Árpád atyánkra való emlékezés, a pozsonyi csata emléke.

Fazekas Evelin

A Tűzoltó vendéglőben

Az ötvenes évek elején a rajoni fogyasztási szövetkezet központjában több mint száz ember dolgozott: tisztviselők, kereskedők, iparosok és munkások. Valóságos aranykora volt a szövetkezeti mozgalomnak, pezsgő élet a község minden területén. Felemelő érzés volt a szövetkezet dolgozójának lenni. Munka közben sem hiányzott a jókedv és a tréfa, de a dolgozók nagy részének nem is volt megszabott napi munkaidős programja. Azt kérték csak, hogy a munkáját mindenki végezze el!

Bizony megesett az ízléstelen viccelődés és tréfálgatás is... Aldozata lett az efféle megpróbáltatásnak Emil, a szövetkezet könyvelő-géneke „Kisokosa”, ahogyan nevezték. Rövidlátása miatt tréfáltak meg...

Mivel otthon nem reggelizett, szokás szerint tíz óra felé átment az egykori Tűzoltó vendéglőbe. Törzsvendégként, kérésére néhány karika kolbásszal rántottát készítettek, amit egy pohár ásványvízzel öblített le, és már ment is vissza dolgozni.

Egy napon társai összebeszéltek. Rávetették Telegdít, a vendéglőst, hogy kolbász helyett parafa dugót karikázzon a rántottába, és a szomszéd asztalhoz telepedtek, hogy közelről figyelhessék Emil kinlódását a parafás rántottával...

Evés közben levette a szemüvegét, a száját úgy is megtalálta! Feltűnt, neki, hogy a szomszéd asztalnál guszi és társai nagyokat nevetnek, de nem gondolt semmi rosszra... Kévs „kolbászkarika” kivételével, amit nem tudott megrágni, üresen állt a tányérja, amikor, szokás szerint megérkezett a vendéglős, hogy személyesen kívánja egészségére a reggelit, hisz ő vezette a vendéglő könyvelését is, és érdeklődött, hogy izlett-e rántotta? Emil így válaszolt:

– A rántotta izlett, de a kolbász nem puhult meg, kissé rágós volt, nem olyan, mint máskor szokott lenni!

– Majd szílok az asszonyoknak, hogy máskor jobban figyeljenek oda! – felelte nagy komolyan

Telegdi, aki már bánta, hogy egy ilyen kegyetlen tréfának lett ő maga is a részese, hogy kihasználta és gúnyt űztek Emil rövidlátásából, miközben az értelmi szerzők jót mulattak a szomszéd asztalnál.

Miután Emil elment, szégyenkezve ment be a konyhába, és elmesélte a történetet. Szegény Emil! Remélhetőleg sohasem tudta meg, min mulatott olyan jól a szomszéd asztalnál reggeliző társaság!

Forrás: Nánási Zoltán: Egykori székelyhídi történetek, mindennapi apró villanások, anekdoták

Nyerjen könyvet!

Szerkesztőségünk értékes könyvnyereményeket sorsol ki a mellékelt keresztrejtvény megfejtői között.

A REJTVÉNY MEGFEJTÉSE:

Név: _____

Telefonszám _____

Postacím: _____

Kérjük a kivágott szelvényt dobja be február 21-éig az *Ér hangja* dobozba. Ezeket a következő helyeken lehet megtalálni: SZÉKELYHÍD – Petőfi Sándor-líceum könyvtára, városi könyvtár, Magyar papírbolt, CSOKALY – kocsmá, ÉRKÖBÖLKÚT – ABC, ÉROLASZI – ABC, HEGYKÖZSZENTMIKLÓS – ABC, NAGYKÁGYA – mezőgazdasági iskola.

Előző számunk keresztrejtvényének megfejtői közül könyvet nyert: Bede Mária (Székelyhid), Eperjesy Borbála (Székelyhid), Kozma Sándor (Csokaly).

MEGFEJTÉS	ERŐSEN FOGÓ ILLEN PAPIR IS VAN	MEG-SZABADÍT MOLLIBDÉN NEMZETSÉG	EGY NAP-BAN 24 VAN C, D, ..., F, G	BUS ORVOSI ESZKÖZ	FELTÉVE TOBOROZNI KEZD!	LELKÉSZZEL KAPCSOLATOS ELCSÉN	IDŐS BACSI, FALUN NAGYON ÖREG	ALARM REPÜLŐGÉP IRÁNYTOJA
FEL ÉV!			AZ ALLATOR TUDOMÁNYA					
MAGYAR ORSZÁGI MEGYE			MOLDVAI VÁROS					
			GYAKORI TEHENEV CITADELLA RÉSZEI!				PARATLANUL GALÁD! AZ A SZEMÉLY	
PAJTÁS, CIMBORA KANTINBAN VANI			BILLIÁRDU-ÚTO ALLOVIZ			KAPADARABI TIZNEK A FELE	KÉT NULLÁS FÖNÖK, VEZER	
		CSAVARÓ	AZ ELLEN-ÁLLÁS JELE			VIZET LEHET KIHÚZNI BELOLE		VONALZÓ- FELE
SZLOVÁK EGYMÁS UTÁN ELMONDÓ				LEVÉL VÉGÉN LEVO SZÖVEG				

Ér hangja Székelyhid és környéke havilapja. Kiadja és ingyenesen terjeszti a Pro Székelyhid Egyesület. Nyomás: Eden Productions, Nagyvárád
 Felelős kiadó: Béres Csaba * Felelős szerkesztő: Aszalós Tímea
 Lapterv és tördelés: E. * Munkatársak: Fazekas Evelin, Fekete Evetke, Gazda Réka, Holczman Gergő, Jagos Helén, ifj. Major Lajos, Pap Enikő, Ványa Blanka
 Szerkesztőség elérhetősége: 417435 Săcueni str. Ady Endre nr. 30, e-mail: proszekelyhid@gmail.com

A KIADVÁNY MEGJELENÉSÉT TÁMOGATTA:

Bihar Megyei Tanács Direcția de Dezvoltare și Implementare Proiecte (DDIP)

Székelyhid Város Polgármesteri Hivatala